

Số: /BC-UBND

Bắc Giang, ngày

tháng 7 năm 2021

BÁO CÁO

Tổng kết công tác sản xuất và tiêu thụ vải thiều năm 2021; Phương hướng, nhiệm vụ chủ yếu năm 2022

Mùa vải thiều năm 2021 của tỉnh Bắc Giang diễn ra trong bối cảnh đặc biệt, với những khó khăn, thách thức lớn chưa từng có khi đại dịch Covid-19 lần thứ 4 bùng phát ở nhiều địa phương, trong đó Bắc Giang là tâm dịch lớn nhất của cả nước, đã ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình sản xuất, thu hoạch và tiêu thụ vải thiều. Song, tỉnh Bắc Giang đã nhận được sự quan tâm chỉ đạo kịp thời của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quốc hội, Chính phủ; các Bộ, ngành Trung ương; sự chia sẻ, phối hợp chặt chẽ của chính quyền các tỉnh, thành phố trong cả nước; sự hỗ trợ, giúp đỡ của Đại sứ quán, Cơ quan Thương vụ của Việt Nam tại các nước; Đại sứ quán Trung Quốc tại Việt Nam; sự năng động, sáng tạo của các doanh nghiệp trong và ngoài nước; sự ủng hộ tích cực của các tổ chức, đoàn thể và nhân dân cả nước; sự đồng hành, chủ động và hết sức trách nhiệm của các cơ quan thông tin truyền thông, báo chí trong và ngoài nước và đặc biệt là sự thống nhất chung một ý chí, hành động, sự nỗ lực, tâm huyết và kinh nghiệm sản xuất của người dân trồng vải tỉnh Bắc Giang đã tạo nên một mùa vụ thành công trên mọi phương diện. Qua đó, tỉnh Bắc Giang đã thực hiện thành công mục tiêu “kép” vừa xúc tiến tiêu thụ vải thiều, vừa chống dịch hiệu quả, kết quả cụ thể như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO VÀ TỔ CHỨC SẢN XUẤT VẢI THIỀU

1. Công tác chỉ đạo

Ngay sau khi kết thúc mùa vụ năm 2020, UBND tỉnh đã tập trung chỉ đạo các ngành, địa phương phát huy những kết quả đã đạt được từ những năm trước, rút ra những bài học kinh nghiệm từ thực tế, tiến hành tổ chức kiểm điểm, rút kinh nghiệm, đánh giá từng nội dung cụ thể, tập trung khắc phục những tồn tại, hạn chế. Năm 2021, trước những dự báo về vụ vải được mùa, sản lượng lớn hơn nhiều so với những năm trước. Cùng với đó, việc tiêu thụ trong bối cảnh diễn biến phức tạp, khó lường do dịch Covid-19 gây ra, UBND tỉnh đã sớm ban hành nhiều Kế hoạch về tổ chức các hoạt động xúc tiến tiêu thụ vải thiều, về sản xuất vải thiều an toàn không Covid-19 và đặc biệt Kế hoạch xây dựng các kịch bản về tiêu thụ vải thiều trong tình hình dịch Covid-19.

UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Công Thương và các ngành chức năng thực hiện tăng cường công tác dự báo, sớm có những giải pháp, chủ động tham mưu và đề xuất các phương án, kịch bản tiêu thụ trước những diễn biến khó lường về lưu thông, tiêu thụ; đề xuất, tham mưu kịp thời các phương án tiêu thụ cụ thể; đổi mới mọi mặt về công tác xúc tiến tiêu thụ, áp dụng trên quy mô lớn cả về chiều rộng lẫn chiều sâu; thực hiện mô hình vừa xúc tiến tiêu

thụ trực tiếp, trực tuyến; vừa xúc tiến thúc đẩy tiêu thụ thông qua kênh bán hàng truyền thống vừa thúc đẩy tiêu thụ trên nền tảng online, hạ tầng internet thông qua các trang mạng xã hội facebook, zalo, fanpage..., đặc biệt, tiêu thụ trên các sàn giao dịch Thương mại điện tử lớn trong và ngoài nước; thực hiện có hiệu quả công tác liên kết chuỗi từ sản xuất đến tiêu thụ thông qua liên kết giữa năm nhà: Nhà nước, nhà khoa học, nhà nông, nhà doanh nghiệp và nhà truyền thông; phát triển mô hình hợp tác, nhân rộng mô hình nhóm hộ liên kết sản xuất và liên kết chuỗi giá trị; đổi mới phương pháp đóng gói theo quy chuẩn, bao bì, tem nhãn truy xuất nguồn gốc phù hợp với từng thị trường, bảo quản giảm tổn thất sau thu hoạch... Đồng thời, tăng cường phổ biến, cập nhật thông tin thị trường, nâng cao nhận thức của người dân và doanh nghiệp về những quy định cũng như chính sách xuất nhập khẩu của các thị trường trên thế giới; tiếp tục khẳng định, coi trọng uy tín về chất lượng vải thiều, củng cố, tăng giá trị thương hiệu, sức cạnh tranh, đa dạng hóa thị trường, kênh phân phối, tiêu thụ; thực hiện đẩy mạnh quảng bá, quan tâm tiêu thụ trong nước và phát triển xuất khẩu theo hướng chuyển từ sản xuất số lượng sang sản xuất chất lượng, giá trị kinh tế cao; chuyển từ sản xuất nông nghiệp sang kinh tế nông nghiệp, hình thành chuỗi sản xuất - chế biến - tiêu thụ bền vững.

UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, UBND các huyện tập trung đào tạo tập huấn cho cán bộ, ban điều hành, tổ hợp tác và các hộ nông dân thực hiện sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP, GlobalGAP, hữu cơ; phân bón vi sinh, thuốc BVTV trong danh mục được phép sử dụng trên vải, ưu tiên dùng thuốc có nguồn gốc sinh học, thuốc có thời gian cách ly ngắn và đảm bảo thời gian cách ly ghi trên nhãn thuốc. Không sử dụng thuốc chứa hoạt chất đối với các thị trường đã cấm như Mỹ, Úc, Nhật Bản... Triển khai nhân rộng việc áp dụng và quản lý hệ thống truy xuất nguồn gốc (mã số, mã vạch gắn với thông tin tra cứu về sản phẩm, vùng trồng...) để nhận diện và truy xuất được nguồn gốc các sản phẩm vải thiều. Qua đó kiểm soát chặt chẽ tất cả các khâu: sản xuất, thu hoạch, đóng gói, bảo quản, vận chuyển, tiêu thụ gắn với sản xuất theo chuỗi giá trị nhằm bảo vệ sức khỏe, quyền lợi người tiêu dùng, nâng cao giá trị sản phẩm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường nội địa và xuất khẩu.

Chỉ đạo UBND các huyện, thành phố chuẩn bị tốt các điều kiện hậu cần, logistic, kho bãi, điện, nước, ngân hàng... phục vụ trong quá trình tiêu thụ. Đồng thời, tích cực hỗ trợ thủ tục hành chính, hướng dẫn lập hồ sơ an toàn Covid-19 cho các phương tiện vận chuyển vải và nông sản đi tiêu thụ; quản lý chặt chẽ việc kinh doanh, buôn bán, sử dụng vật tư nông nghiệp (phân bón, thuốc BVTV...) phục vụ sản xuất vải thiều trên địa bàn; hướng dẫn, kiểm tra giám sát việc nông dân tham gia ký kết hợp đồng với doanh nghiệp trong quá trình sản xuất và tiêu thụ vải thiều, đảm bảo doanh nghiệp có đủ sản phẩm chất lượng phục vụ xuất khẩu; hỗ trợ, giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân trong quá trình sản xuất và kinh doanh vải thiều trên địa bàn.

Chỉ đạo thực hiện việc đa dạng hóa hình thức bảo quản, đóng gói để đáp ứng nhu cầu tiêu thụ trong nước và xuất khẩu; DN/HTX thực hiện ứng dụng các công nghệ bảo quản hiện đại như: Sử dụng công nghệ màng bao gói khí quyển biến đổi MAP, công nghệ CAS của Nhật Bản, công nghệ Jural của Israen và các công nghệ bảo quản tiên tiến khác nhằm phục vụ xuất khẩu vải thiều tươi đến các nước. Các sở ngành, UBND cấp huyện hỗ trợ nâng cấp các cơ sở sơ chế đóng gói, bảo quản và cơ sở xông hơi khử trùng đảm bảo đủ năng lực cho xuất khẩu.

2. Công tác tổ chức sản xuất

Thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 24/2018/NQ-HĐND ngày 27/12/2018 của HĐND tỉnh ban hành quy định một số chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển Hợp tác xã, Liên hiệp hợp tác xã hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp. Trong đó, tập trung chỉ đạo quy hoạch diện tích trồng vải thiều đảm bảo phù hợp cơ cấu cây trồng; nâng cao chất lượng quả vải thiều, công tác lựa chọn vùng trồng đủ điều kiện cấp mã số vùng trồng đạt tiêu chuẩn xuất khẩu và tăng cường diện tích sản xuất vải thiều theo tiêu chuẩn VietGap, GlobalGap và nhân rộng mô hình sản xuất vải thiều theo hướng hữu cơ; đảm bảo chất lượng, đủ điều kiện về vệ sinh an toàn thực phẩm theo quy chuẩn, đáp ứng nhu cầu xuất khẩu ở tất cả các nước trên thế giới; nhất là các thị trường đòi hỏi khắt khe về chất lượng như: Mỹ, Úc, EU, Nhật Bản...; thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 401-NQ/TU ngày 03/4/2019 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về Chiến lược phát triển nông nghiệp đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2035; Kế hoạch số 115/KH-UBND ngày 30/5/2019 về việc thực hiện Nghị quyết số 401-NQ/TU ngày 03/4/2019 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về Chiến lược phát triển nông nghiệp đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2035 và Quyết định số 249/QĐ-UBND ngày 26/4/2019 của UBND tỉnh Bắc Giang về việc ban hành Đề án đổi mới mô hình Phát triển kinh tế tỉnh Bắc Giang đến năm 2030.

Năm 2021, tổng diện tích trồng vải an toàn toàn tỉnh tiếp tục duy trì 28.100 ha, trong đó: Vải chín sớm 6.050ha, vải thiều chính vụ diện tích 22.050ha; vải sản xuất theo tiêu chuẩn an toàn VietGAP là 15.200 ha¹, hướng tới đạt 100% diện tích tại 05 huyện sản xuất vải trọng điểm để phục vụ tiêu thụ trong nước và xuất khẩu; vải đạt tiêu chuẩn GlobalGAP là 82 ha; vùng sản xuất để xuất khẩu sang thị trường Mỹ, Úc... diện tích là 218 ha, cung cấp sản lượng đạt khoảng 1.800 tấn; vùng sản xuất vải thiều sang thị trường Nhật Bản 219 ha, với 30 mã số vùng trồng, 260 hộ nông dân tham gia, duy trì 01 cơ sở xông hơi khử trùng, đóng gói, đáp ứng nhu cầu phục vụ xuất khẩu với sản lượng đạt khoảng 1.800 tấn; Đối với vải xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc: Tiếp tục duy trì 149 mã số vùng trồng tại 04 huyện (Tân Yên, Yên Thế, Lục Nam, Lục Ngạn), với diện tích 15.856 ha², đảm bảo cung cấp sản lượng xuất khẩu đạt khoảng 95.000 tấn.

¹ Chiếm 54% tổng diện tích toàn tỉnh.

² Chiếm 56,4% tổng diện tích vải thiều, với 300 cơ sở (trong đó: huyện Tân Yên 15 cơ sở, Yên Thế 19 cơ sở, thành phố Bắc Giang 3 cơ sở, Lục Nam 26 cơ sở, Lục Ngạn 237 cơ sở).

Trước những diễn biến phức tạp của dịch covid-19, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 2099/KH-UBND ngày 13/5/2021 nhằm bảo vệ vùng sản xuất vải thiều tập trung (Lục Ngạn, Tân Yên) an toàn, sạch bệnh Covid-19 đảm bảo không ảnh hưởng đến sản xuất và tiêu thụ vải thiều với phương châm “Vải thiều Bắc Giang chất lượng vượt trội được sản xuất tại các vùng không bị ảnh hưởng của dịch Covid-19”. Trong đó, tập chung chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, các địa phương vùng trồng vải, đặc biệt là huyện Lục Ngạn và Tân Yên chủ động xây dựng vùng trồng vải thiều an toàn trước dịch bệnh Covid-19; quản lý nghiêm ngặt các mã số vùng trồng; bố trí cán bộ chuyên môn thường xuyên tổ chức tập huấn, hướng dẫn cho các tổ liên kết, hợp tác xã, nhà vườn trồng về quản lý mã số vùng an toàn, quy trình chăm sóc, các biện pháp phòng dịch bệnh... Đảm bảo quả vải thiều chất lượng, an toàn phục vụ người tiêu dùng trong và ngoài nước. Với nhiều giải pháp đồng bộ, phối hợp chặt chẽ của các cấp, các ngành, các địa phương và sự nêu cao ý thức chấp hành của người dân đã thực hiện thành công nhiều giải pháp trong công tác bảo vệ vùng trồng vải đảm bảo giữ ổn định an toàn diện tích trồng vải thiều trên địa bàn toàn tỉnh với diện tích trên 28.100 ha. Đối với vải thiều xuất khẩu, đặc biệt là xuất khẩu sang thị trường mới Nhật Bản, tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tham mưu ban hành kế hoạch xuất khẩu ngay sau khi kết thúc vụ vải năm 2020: Kế hoạch số 56 ngày 07/10/2020 về sản xuất gắn với tiêu thụ vải thiều năm 2021. Đồng thời, tiến hành các công tác để chỉ đạo sản xuất, tiêu thụ như: Rà soát cấp mã số vùng trồng, tập huấn kỹ thuật; chỉ đạo chăm sóc phòng trừ sâu bệnh gây hại; hướng dẫn giám sát các hộ sản xuất và các mã số vùng trồng xuất khẩu; rà soát, hướng dẫn, quản lý các cơ sở sơ chế đóng gói vải; tham mưu, chỉ đạo tiêu thụ vải thiều trong tình hình dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp; phối hợp với Cục Bảo vệ thực vật, Cục Chế biến và Phát triển thị trường nông sản và UBND huyện Lục Ngạn, huyện Tân Yên triển khai thực hiện kế hoạch, cử chuyên gia đến địa phương thực hiện công tác giám sát theo sự ủy quyền của Bộ Nông lâm và thủy sản Nhật Bản về quy trình thu hoạch, chế biến phục vụ xuất khẩu; đồng thời, tăng cường mời gọi doanh nghiệp tham gia liên kết tiêu thụ xuất khẩu sang thị trường Nhật Bản.

Công tác chỉ đạo đảm bảo chuẩn bị đầy đủ các điều kiện dịch vụ phụ trợ, Logistics, điện, nước ... phục vụ cho hoạt động thu mua, tiêu thụ. Đồng thời, tăng cường công tác thanh, kiểm tra các cơ sở kinh doanh vật tư nông nghiệp, buôn bán thuốc bảo vệ thực vật, thuốc trừ sâu được đẩy mạnh, đảm bảo chất lượng đầu vào, an toàn cho sản xuất, chế biến và tiêu thụ vải thiều. Đồng thời, tăng cường yêu cầu các cơ quan chuyên môn như Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Công Thương, Cục Quản lý thị trường và các địa phương thường xuyên có sự phối hợp liên ngành chặt chẽ, đồng bộ, nắm chắc tình hình, kịp thời có biện pháp chỉ đạo, ngăn chặn, phòng ngừa, xử lý nghiêm những trường hợp vi phạm; tiếp tục khuyến khích nhân rộng mô hình sản xuất tập trung, nhiều hợp tác xã, nhóm hộ tổ chức liên kết sản xuất gia tăng chuỗi giá trị, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ trong sản xuất,

nâng cao chất lượng các nhà vườn đồng đều, áp dụng thời gian, tiến độ thu hoạch hợp lý, giảm tổn thất, liên kết tiêu thụ ngay tại các nhà vườn.

Chỉ đạo kịp thời, đảm bảo việc thu hoạch tập trung theo từng khu vực, từng trà, thời vụ vải, vải chín tới đâu thu hoạch tới đó, đẩy nhanh tiến độ, rút ngắn thời gian thu hoạch (*thời gian thu hoạch được rút ngắn còn 1,5 tháng, từ 15/5-01/7/2021*) so với dự kiến (*thời gian thu hoạch thông thường khoảng trên 02 tháng, từ 15/5-20/7/2021*).

II. CÔNG TÁC HỖ TRỢ TIÊU THỤ VẢI THIỀU

1. Công tác xúc tiến thương mại, hỗ trợ nhân dân tiêu thụ vải thiều

Ngay từ đầu vụ, UBND tỉnh đã sớm ban hành Kế hoạch số 128/KH-UBND về việc tổ chức các hoạt động xúc tiến tiêu thụ vải thiều năm 2021. Qua đó, ngay từ những ngày đầu năm 2021, tỉnh đã chỉ đạo Sở Công Thương phối hợp với các ngành, địa phương tổ chức nhiều buổi làm việc với Vụ Thị trường trong nước, Vụ Thị trường Châu Á-Châu Phi, Vụ Thị trường châu Âu-châu Mỹ, Cục Xúc tiến thương mại, Cục Thương mại điện tử và kinh tế số và các đơn vị thuộc Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn bàn giải pháp tiêu thụ vải thiều ở trong và ngoài nước; Sở Công Thương làm việc, trao đổi với tất cả các cơ quan Thương vụ của Việt Nam tại nước ngoài để quảng bá, giới thiệu, xúc tiến và thúc đẩy các hoạt động tiêu thụ vải thiều tại các nước trên thế giới, đặc biệt là cơ quan Thương vụ tại Quảng Tây, Vân Nam-Trung Quốc, tại Nhật Bản, Úc, Singapore... về đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giới thiệu và thúc đẩy các hoạt động xúc tiến tiêu thụ vải thiều cho vụ năm 2021. Đồng thời, thường xuyên phối hợp với các cơ quan thuộc Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và PTNT mời gọi các Tập đoàn bán lẻ, chuỗi các hệ thống siêu thị, trung tâm thương mại lớn trong và ngoài nước: Aoen, Central Group, Mega Market, Lotte, Big C, Saigon.coop, Vinmart, Hapro...; đại diện các chợ đầu mối nông sản của Hà Nội (*chợ ĐMNS Phía Nam, Bắc Thăng Long, Phùng Khoang, Long Biên*), của thành phố Hồ Chí Minh (*chợ ĐMNS Thủ Đức, Bình Điền*), chợ đầu mối Dầu Giây (*tỉnh Đồng Nai*), chợ đầu mối nông sản Hòa Cường (*thành phố Đà Nẵng*)...; một số doanh nghiệp xuất khẩu nông sản như: công ty TNHH Chánh Thu, Ameii, Rồng Đỏ, Đồng Giao, Otas... Đến nay các đối tác là đại diện Tập đoàn Aoen, Central Group, Mega Market, Big C... đã cử đại diện thu mua làm việc với một số doanh nghiệp tiêu thụ vải thiều của Bắc Giang (*Cty Hùng Thảo, HTX Hồng Xuân, Công ty CP Toàn Cầu...*) chuẩn bị sản lượng, vùng nguyên liệu... tham gia, đẩy mạnh hợp tác, thương thảo, ký kết biên bản ghi nhớ, hợp đồng bao tiêu sản phẩm tại các mã vùng trồng với trên 50 hợp đồng tiêu thụ, sản lượng cam kết tiêu thụ lớn hơn nhiều lần so với những năm trước.

Ngày 26/5/2021 Sở Công Thương đã phối hợp với UBND huyện Tân Yên tổ chức lễ xuất hành chuyến xe vải thiều đầu tiên xuất khẩu sang thị trường Nhật Bản, sự kiện này là tiền đề thúc đẩy xuất khẩu vải thiều của Bắc Giang được thuận lợi tại thị trường Nhật Bản trong suốt mùa vụ; qua đó, sản lượng tiêu thụ tại Nhật Bản đã tăng gấp nhiều lần so với những năm trước

đây, tiêu thụ hết sức thuận lợi; được người dân Nhật Bản đón nhận và đánh giá cao về chất lượng.

Đặc biệt, trong bối cảnh tỉnh Bắc Giang đang là trung tâm của dịch Covid-19, nhưng với những nỗ lực, quyết tâm cao, ngày 08/06/2021, UBND tỉnh đã phối hợp với Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các Bộ, ngành Trung ương tổ chức thành công Hội nghị trực tuyến xúc tiến tiêu thụ vải thiều năm 2021. Hội nghị được tổ chức có quy mô quốc tế với 30 điểm cầu trong nước và quốc tế³. Phát biểu ngay tại hội nghị Đại sứ quán, Tham tán thương mại của Việt Nam ở các nước và các đại biểu quốc tế ghi nhận những kết quả và đánh giá cao những nỗ lực, cách làm chủ động, sáng tạo, linh hoạt của tỉnh Bắc Giang trong tổ chức xúc tiến tiêu thụ vải thiều, đồng thời cam kết đồng hành, hỗ trợ tích cực tỉnh Bắc Giang trong hoạt động quảng bá, giới thiệu, tiêu thụ trái vải tại các nước; cũng tại Hội nghị vải thiều Bắc Giang lần đầu tiên được chính thức khai trương tiêu thụ trên các sàn thương mại điện tử lớn nhất của cả nước và sàn thương mại điện tử lớn của thế giới. Chương trình Hội nghị đã cắt băng xuất hành đoàn xe tiêu thụ vải thiều ở trong và ngoài nước. Ngay sau lễ cắt băng xuất hành những chuyến xe vải thiều đi tiêu thụ tại thị trường trong và ngoài nước đã có những kết quả hết sức tích cực, mang lại hiệu ứng, sức lan tỏa lớn, góp phần nhân dân trồng vải tin tưởng, yên tâm sản xuất.

Song hành với các hoạt động xúc tiến tiêu thụ của tỉnh, tỉnh chỉ đạo Sở Công Thương thường xuyên phối hợp với các cơ quan chức năng của Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tham gia các hội nghị trực tuyến, phiên trao đổi, kết nối trực tuyến với các doanh nghiệp, các nhà nhập khẩu tại các nước Nhật, Úc, EU, Trung Quốc...

Cùng với đó, tỉnh đã kích hoạt và điều hành linh hoạt cả 03 kịch bản, phương án tiêu thụ cụ thể, phù hợp với những diễn biến về dịch covid-19, với từng thị trường, từng kênh phân phối, tiêu thụ: tỉnh Bắc Giang đã ban hành Kế hoạch số 2189/KH-UBND ngày 17/5/2021 tiêu thụ vải thiều trong tình hình dịch bệnh Covid-19, trong đó xây dựng 03 kịch bản: *Kịch bản 1*: Dịch bệnh Covid-19 được kiểm soát, vải thiều được tiêu thụ thuận lợi: Sản lượng vải thiều tiêu thụ 50% trong nước (*khoảng 90.000 tấn*), 50% xuất khẩu (*khoảng 90.000 tấn*). *Kịch bản 2*: Dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp, tuy nhiên vẫn trong tầm kiểm soát: Sản lượng vải thiều được tiêu thụ 70% trong nước, *khoảng 130.000 tấn*, 30% xuất khẩu, *khoảng 50.000 tấn* và *Kịch bản 3*: Dịch Covid-19 ảnh hưởng toàn diện, hoạt động xuất khẩu nhỏ giọt, sản lượng vải thiều chủ yếu tiêu thụ nội địa: Sản lượng vải thiều được tiêu thụ chủ yếu trong nước, chiếm 90% (*khoảng 160.000 tấn*), xuất khẩu 10%, *khoảng 20.000 tấn*.

Đồng thời, tỉnh đã sớm ban hành các văn bản đề xuất với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và các bộ, ngành Trung ương, các địa phương tạo mọi

³ 22 điểm cầu trong nước và 08 điểm cầu quốc tế: Trung Quốc 04 điểm cầu, Nhật Bản 02 điểm cầu và 01 điểm cầu tại Singapore và Úc.

điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp, thương nhân được phép lưu thông, vận chuyển tiêu thụ vải thiều thuận lợi tại thị trường trong và ngoài nước.

Chỉ đạo Sở Công Thương thường xuyên trao đổi, liên hệ với Sở Công Thương các tỉnh, thành phố tăng cường giới thiệu, hỗ trợ kết nối tiêu thụ tại tất cả các tỉnh thành phố trong cả nước, đặc biệt hợp tác, trao đổi ngay từ đầu vụ với các cơ quan, đơn vị liên quan của các tỉnh: Lào Cai, Lạng Sơn, Quảng Ninh, Hà Giang, Cao Bằng... để chuẩn bị các điều kiện tốt nhất về đơn giản hóa thủ tục hành chính khi thông quan, tạo luồng xanh, luồng ưu tiên cho xuất khẩu vải thiều sang thị trường Trung Quốc. Bên cạnh các hoạt động thúc đẩy tiêu thụ vải thiều thông qua các chuỗi, kênh phân phối tiêu thụ truyền thống, tỉnh đã chỉ đạo Sở Công Thương chủ động phối hợp với Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số, Bộ Công Thương và Vụ Bưu chính, Bộ Thông tin và Truyền thông về việc tăng cường hỗ trợ phân phối sản phẩm vải thiều tỉnh Bắc Giang qua “Gian hàng Việt trực tuyến” trên các sàn thương mại điện tử, hướng tới kênh phân phối mới, hiện đại, bền vững trên nền tảng số; hỗ trợ các doanh nghiệp, HTX liên kết mở gian hàng trên các sàn thương mại điện tử lớn ở trong và ngoài nước: Voso, Postmart, Sendo, Lazada, Tiki, Shopee, Hangtindung, Alibaba, ... thúc đẩy các hoạt động tiêu thụ vải thiều online trên các trang mạng xã hội, các Fanpage trên Facebook, landing, zalo... qua đó, vải thiều Bắc Giang được tổ chức phân phối một cách bài bản, có hệ thống và tiêu thụ thuận lợi trên các sàn thương mại điện tử lớn; giúp vải thiều Bắc Giang tiếp cận với thị trường trong nước và quốc tế nhanh, rộng hơn, phù hợp với phương thức bán hàng thời kỳ công nghệ 4.0 và tình hình dịch bệnh COVID-19 đang diễn biến phức tạp.

Chỉ đạo Sở Công Thương xây dựng các phương án tạo mọi điều kiện thông thoáng, thuận lợi cho các doanh nghiệp, thương nhân đến địa phương khảo sát, tiêu thụ vải thiều; hỗ trợ kịp thời nhân dân tiêu thụ trong điều kiện dịch bệnh: Sở Công Thương nhanh chóng thành lập 2 tổ hỗ trợ xuất khẩu vải thiều của tỉnh tại các cửa khẩu Kim Thành tỉnh Lào Cai và cửa khẩu Tân Thanh tỉnh Lạng Sơn để kịp thời giải quyết những vấn đề khó khăn, thủ tục hỗ trợ hoạt động xuất khẩu cho các doanh nghiệp, thương nhân. Do vậy, các xe hàng xuất khẩu vải thiều của Bắc Giang luôn được tạo điều kiện thông quan nhanh chóng qua luồng xanh - ưu tiên tại các cửa khẩu.

2. Công tác truyền thông, quảng bá giới thiệu sản phẩm

- Tỉnh Bắc Giang xác định truyền thông có vai trò rất quan trọng trong việc thông tin, quảng bá, giới thiệu vải thiều đến các thị trường trong và ngoài nước. Do vậy, tỉnh đã phân công đồng chí Giám đốc Sở Công Thương là người phát ngôn, chủ động phối hợp với các cơ quan thông tin, truyền thông trong việc cung cấp thông tin tuyên truyền đảm bảo kịp thời, chính xác về sản lượng, tình hình thu hoạch, diễn biến thị trường. Thường xuyên báo cáo Chủ tịch UBND tỉnh kết quả sản xuất, tình hình thu hoạch, sản lượng tiêu thụ để kịp thời chỉ đạo.

- Chỉ đạo Sở Thông tin và Truyền thông thường xuyên theo dõi thông tin trên các trang mạng điện tử, mạng xã hội và các kênh thông tin để kịp thời cập nhật, xử lý những thông tin thất thiệt, ảnh hưởng đến mùa vụ vải thiều;

- Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Báo Bắc Giang và các cơ quan truyền thông thường trú trên địa bàn tỉnh Bắc Giang thường xuyên xây dựng chuyên trang, chuyên mục, các bài tuyên truyền, quảng bá, tăng cường thời lượng, bài viết, chuyên đề về mùa vụ vải thiều năm 2021. Phối hợp triển khai các thông cáo báo chí, phản ánh khách quan, định hướng dư luận về những thông tin toàn diện, tích cực. Phối hợp với các cơ quan truyền thông của Trung ương, các tỉnh, thành phố bạn để phối hợp tuyên truyền.

- Năm 2021, tỉnh Bắc Giang tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ của nhiều cơ quan truyền thông từ Trung ương tới địa phương như: Đài truyền hình Việt Nam (VTV1, VTV2, VTV5, VTV6); Đài tiếng nói Việt Nam; Thông tấn xã Việt Nam; Truyền hình Quốc hội, Kênh truyền hình Quân đội nhân dân, Kênh truyền hình công an nhân dân, Đài Phát thanh và Truyền hình Hà Nội...; các báo: VietNamnet, VNexpress, Dân trí, Tiền Phong, Công Thương, Nông nghiệp Việt Nam, Kinh tế nông thôn, Thanh niên, Pháp luật, Thời báo Kinh tế Sài Gòn, Tuổi trẻ, Hà Nội mới, Bắc Giang, Lạng Sơn, Lào Cai... và các cơ quan truyền thông của Trung Quốc, Nhật Bản, Úc, Singapore... đã làm rất tốt vai trò của mình trong việc định hướng dư luận, thông tin một cách đầy đủ, khách quan, kịp thời, thường xuyên về tình hình sản xuất, sản lượng, chất lượng, thị trường tiêu thụ hỗ trợ nông dân, thương nhân và doanh nghiệp tiêu thụ vải thiều thuận lợi.

- Các huyện có vải thiều đã tăng cường công tác tuyên truyền về an ninh trật tự, an toàn giao thông, vệ sinh an toàn thực phẩm tới người dân, thương nhân và doanh nghiệp trên địa bàn. Chủ động đẩy mạnh các hoạt động xúc tiến thương mại, qua đó đã góp phần quan trọng trong công tác tháo gỡ khó khăn, lưu thông, mở rộng thị trường tiêu thụ vải thiều.

3. Công tác bảo đảm an ninh trật tự, an toàn giao thông và các điều kiện hỗ trợ công tác tiêu thụ

- Năm 2021, Công an tỉnh đã sớm có kế hoạch phối hợp, triển khai đồng bộ các biện pháp kiểm soát tốt người ra vào tại các chốt, đảm bảo vùng vải an toàn và giữ vững ANTT, an toàn giao thông, không để xảy ra tình hình tội phạm hoặc những vấn đề phức tạp tại các điểm, đầu mối thu mua trên địa bàn.

- Sở Y tế, các ngành chức năng và các địa phương của tỉnh triển khai thực hiện các biện pháp phòng dịch, bảo vệ an toàn vùng trồng vải. Ưu tiên tổ chức lấy mẫu xét nghiệm cho các lái phụ xe tham gia vận chuyển vải thiều, phun phòng dịch khử trùng an toàn cho các chuyến hàng vải thiều đi tiêu thụ trong và ngoài nước...

- UBND các huyện làm tốt công tác đảm bảo an toàn phòng chống dịch, bảo vệ vùng vải thiều an toàn; chủ động triển khai kế hoạch tiêu thụ vải thiều trên địa bàn, thường xuyên kiểm tra, nắm bắt thông tin, diễn biến thị trường;

có chính sách hỗ trợ ngân sách kịp thời cho người dân đầu tư xây dựng lò sấy, đáp ứng tại chỗ chế biến vải sấy khô đối với các vùng bị vải bị cách ly, phong tỏa; chủ động chuẩn bị tốt các điều kiện, dịch vụ phân bón, thuốc bảo vệ thực vật được cung cấp ổn định, đầy đủ, đảm bảo chất lượng, số lượng phục vụ cho hoạt động sản xuất; chuẩn bị tốt các điều kiện hậu cần, các dịch vụ phụ trợ (đá cây, thùng xốp, ...) phục vụ cho hoạt động thu mua, đóng gói, vận chuyển và tiêu thụ. Bảo đảm tốt công tác an toàn giao thông, ninh trật tự.

- Cục Quản lý thị trường tăng cường phối hợp với các ngành tăng cường kiểm tra, kịp thời xử lý những vi phạm về gian lận thương mại, hàng giả, hàng kém chất lượng; đặc biệt là những trường hợp tranh thủ mùa vụ để thực hiện hành vi buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả, trà trộn hàng kém chất lượng ảnh hưởng đến thương hiệu vải thiều Bắc Giang.

- Công ty Điện lực Bắc Giang chuẩn bị tốt các phương án, kế hoạch cung cấp điện cho mùa vụ thu hoạch vải thiều. Bố trí cán bộ trực xử lý các sự cố, ưu tiên cung cấp cung cấp điện, đảm bảo cung cấp đủ nguồn điện trong suốt mùa vụ; đặc biệt quan tâm ưu tiên cho các cơ sở sản xuất đá cây, thùng xốp, cơ sở chế biến, bảo quản vải thiều và các hoạt động phụ trợ sản xuất, tiêu thụ vải thiều; không để tình trạng mất điện gây thiệt hại cho hộ sản xuất, kinh doanh.

- Ngân hàng Nhà nước tỉnh Bắc Giang đã chỉ đạo các ngân hàng thương mại trên địa bàn tỉnh chủ động xây dựng kế hoạch, bố trí nguồn vốn đáp ứng nhu cầu vay vốn cho các doanh nghiệp, hợp tác xã, người dân vay vốn; tạo điều kiện thuận lợi, bảo lãnh, giải ngân, gửi và chuyển tiền được thực hiện nhanh, thuận tiện.

- Về sản xuất và cung ứng các dịch vụ phụ trợ như: sản xuất thùng xốp có 04 doanh nghiệp, 35 kho chứa sản xuất trên 9 triệu thùng, ước đạt giá trị khoảng trên 320 tỷ đồng; sản xuất đá cây có 42 xưởng tại chỗ và nhập từ một số địa phương khác, sản lượng trên 3 triệu cây đá, ước đạt giá trị trên 110 tỷ đồng; các dịch vụ cung cấp thùng giấy, giỏ nhựa...; các dịch vụ phân bón, thuốc bảo vệ thực vật được cung cấp đầy đủ, đảm bảo chất lượng, đạt doanh thu hàng trăm tỷ đồng. Các hoạt động phụ trợ khác đi kèm như: vận tải, nhân công thu hoạch, bóc xếp, khách sạn, nhà hàng... diễn ra hết sức sôi động với doanh thu ước tính hàng trăm tỷ đồng, hỗ tích cực cho công tác tiêu thụ vải thiều.

4. Kết quả tiêu thụ

4.1. Về sản lượng và thị trường tiêu thụ

Năm 2021, vải thiều được đánh giá có chất lượng tốt nhất và có sản lượng lớn nhất trong những năm gần đây. Tổng sản lượng vải thiều tiêu thụ toàn tỉnh đạt **215.852 tấn** (*tăng trên 50.000 tấn, tương đương tăng 30,82% sản lượng so với năm 2020*), trong đó: vải chín sớm tiêu thụ đạt 58.805 tấn (*tăng 11.130 tấn, tương đương tăng 23,35% so với năm 2020*), vải chính vụ

tiêu thụ đạt 157.047 tấn (*tăng 39.722 tấn, tương đương tăng 33,86% so với năm 2020*).

- Thị trường nội địa được quan tâm, mở rộng với tổng sản lượng tiêu thụ nội địa đạt **126.552 tấn** (*chiếm khoảng 58,6% tổng sản lượng tiêu thụ*). Vải thiều được tiêu thụ khắp cả nước, những địa phương tiêu thụ với số lượng lớn như: Hà Nội, Quảng Ninh, Hải Phòng, Đà Nẵng, TP. Hồ Chí Minh, Bình Dương, Đồng Nai và các tỉnh lân cận phía Bắc, các tỉnh miền Trung, Tây Nguyên và các tỉnh phía Nam. Vải thiều có mặt tại hầu hết các siêu thị (Big C, Mega Market, Saigon Co.opmart, Hapro, Aeon, Lotte, Vinmart...), Trung tâm thương mại, cửa hàng tiện ích, chợ đầu mối (Thủ Đức, Bình Điền, Hóc Môn- TPHCM, Dầu Giây- Đồng Nai, Hòa Cường – Đà Nẵng...) và chợ truyền thống thông qua các thương nhân, doanh nghiệp, tập đoàn bán lẻ... Đặc biệt, năm 2021 vải thiều đã được bán trực tuyến trên nền tảng online (facebook, zalo, Youtube ...), hạ tầng Internet trên các sàn giao dịch thương mại điện tử lớn trong nước và quốc tế (Voso, Sendo, Tiki, Shopee, Lazada, postmark, Alibba...) với số lượng lớn nhất từ trước tới nay, với sản lượng tiêu thụ đạt khoảng trên 6.000 tấn.

- Thị trường xuất khẩu được ổn định, quả vải đã khẳng định được thương hiệu, định vị được giá trị tại nhiều quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới với tổng sản lượng xuất khẩu đạt **89.300 tấn** (*chiếm 41,4% tổng sản lượng tiêu thụ*). Vải thiều được xuất khẩu chủ yếu sang thị trường truyền thống Trung Quốc và các quốc gia, khu vực như: EU, Mỹ, Úc, Nhật Bản, Hàn Quốc, các nước Đông Nam Á, khu vực Trung Đông, ...

4.2. Về giá cả và doanh thu từ hoạt động sản xuất, tiêu thụ vải thiều

Mặc dù trước những diễn biến bất lợi do dịch Covid-19 gây ra, giá vải thiều vẫn luôn được duy trì ổn định từ đầu đến cuối vụ, giá vải thiều cơ bản tương đương, thậm chí có thời điểm cao hơn những năm không có dịch. Tổng doanh thu từ vải thiều và các dịch vụ phụ trợ ước đạt **6.821 tỷ** (*tương đương với doanh thu năm 2020 là 6.830 tỷ đồng*), trong đó: Doanh thu từ vải thiều ước đạt 4.274 tỷ đồng, doanh thu từ các hoạt động, dịch vụ phụ trợ đạt khoảng 2.547 tỷ đồng. Vải thiều có giá bán bình quân của cả vụ ước đạt 19.800 đồng/kg.

- Vải thiều được người tiêu dùng tại các thị trường khó tính trên thế giới như Nhật Bản, Mỹ, Hà Lan, Bỉ, Pháp, Đức và một số nước EU, khu vực Trung Đông và tại Trung Quốc, một số nước Đông Nam Á... đánh giá cao về chất lượng, được đón nhận. Giá bán vải thiều xuất khẩu ổn định ở mức cao, dao động từ 30-55.000đ/kg, giá bán vải thiều tại một số thị trường nước ngoài như: tại Nhật Bản, EU (Pháp, Đức, Hà Lan...) có giá bán rất cao, khoảng từ 350-450.000đ/kg và tiêu thụ thuận lợi.

4.3. Về thương nhân, doanh nghiệp kinh doanh vải thiều

- Về thương nhân, doanh nghiệp nước ngoài: Trước khi vào vụ, UBND tỉnh đã sớm đề xuất với Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ tạo điều kiện cho

190 thương nhân nước ngoài được phép nhập cảnh vào Việt Nam đến tỉnh Bắc Giang thu mua vải thiều. Tuy nhiên, do tình hình dịch bệnh diễn biến phức tạp nên số thương nhân Trung Quốc không kịp hoàn tất các thủ tục đủ điều kiện nhập cảnh vào Việt Nam. Mặc dù vậy, tỉnh đã hỗ trợ và luôn tạo điều kiện tốt nhất thông qua nhiều hình thức để các thương nhân Trung Quốc kết nối các đơn vị công ty, HTX, và doanh nhân trong nước tiến hành nhập khẩu vải thiều sang thị trường Trung Quốc được thuận lợi.

- Về thương nhân, doanh nghiệp trong nước: Tỉnh đã chỉ đạo Sở Công Thương sớm chủ động làm việc ngay từ đầu vụ với và các cơ quan Vụ Thị trường trong nước, Vụ Thị trường châu Á-châu Phi, Vụ Thị trường châu Âu-châu Mỹ, Cục Xúc tiến thương mại, Cục Thương mại điện tử và kinh tế số... của Bộ Công Thương; Cục Chế biến và Phát triển thị trường nông sản của Bộ Nông nghiệp và PTNT kết nối, hợp tác với các Tập đoàn phân phối bán lẻ, chợ đầu mối, các doanh nghiệp, thương nhân tiêu thụ nông sản trong tỉnh, trong nước và nước ngoài tiến hành trao đổi, ký kết thỏa thuận hợp tác với các nhà vườn, thực hiện đóng gói, bảo quản, chế biến tiêu thụ với sản lượng lớn và ổn định.

III. THUẬN LỢI, KHÓ KHĂN VÀ MỘT SỐ TỒN TẠI, HẠN CHẾ

1. Thuận lợi

- Công tác sản xuất và tiêu thụ vải thiều của tỉnh Bắc Giang luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quốc hội, Chính phủ; các bộ, ngành Trung ương; sự phối hợp chặt chẽ, hỗ trợ, chia sẻ của các tỉnh, thành phố trong cả nước đã tạo điều kiện thuận lợi cho vận chuyển, tiêu thụ vải thiều thuận lợi ở cả trong và ngoài nước; Sự chỉ đạo thường xuyên của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Bắc Giang; Sự phối hợp tích cực, trách nhiệm của Chính quyền và các cơ quan chức năng của tỉnh Quảng Tây, tỉnh Vân Nam, Trung Quốc; Sự quan tâm phối hợp, ủng hộ của các cơ quan ngoại giao, tham tán kinh tế ở nước ngoài, đặc biệt tại Trung Quốc, Nhật Bản, Úc, Singapore đã thường xuyên tuyên truyền, quảng bá giới thiệu và xúc tiến tiêu thụ vải thiều Bắc Giang tại các nước.

- Các tỉnh, thành phố bạn hỗ trợ tích cực, đồng hành cùng tỉnh Bắc Giang trong suốt mùa vụ tiêu thụ vải thiều, đặc biệt là: Tỉnh Lạng Sơn, tỉnh Lào Cai tạo điều kiện liên hệ kết nối với các cơ quan chức năng của Trung Quốc; tạo điều kiện về đảm bảo an toàn giao thông, thủ tục kiểm dịch, hỗ trợ bến bãi và các thủ tục hành chính, tạo điều kiện cho quả vải được xuất khẩu một cách thuận lợi nhất. Thành phố Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng và các tỉnh thành trên cả nước tạo điều kiện thuận lợi, hỗ trợ kết nối tiêu thụ vải thiều tại các chợ đầu mối, trung tâm thương mại, hệ thống siêu thị, đảm bảo an ninh trật tự, an toàn giao thông, vệ sinh môi trường, ưu tiên cho xe vận chuyển vải thiều trên một số tuyến đường ở những khung giờ thích hợp và đồng hành cùng tỉnh Bắc Giang tổ chức thành công hội nghị trực tuyến xúc tiến tiêu thụ vải thiều.

- Sự chung tay vào cuộc chủ động, tích cực và trách nhiệm của các cơ quan truyền thông, báo chí trong và ngoài nước đã thông tin khách quan, kịp thời, cập nhật tin tức, quảng bá quả vải thiều, giúp cho việc tiêu thụ quả vải thiều được thuận lợi. Đã có trên 200 kênh thông tin, báo đài, trang báo, cổng thông tin điện tử, cơ quan truyền thông của các tỉnh, thành phố, của Trung ương và Trung Quốc, Nhật Bản, Singapore, Thái Lan, Úc... đã tích cực thông tin, quảng bá tích cực hình ảnh quả vải thiều Bắc Giang.

- Năm 2021, trước những khó khăn, thách thức cả hệ thống chính trị đã vào cuộc, công tác lãnh đạo, chỉ đạo được kịp thời. Công tác chuẩn bị được lên kế hoạch sớm, tạo được thế chủ động ngay từ đầu vụ; sự chủ động chuẩn bị về vật tư, hậu cần phục vụ sản xuất, thu hoạch, tiêu thụ; sự chủ động xây dựng cơ chế hỗ trợ cho lò sấy ngay từ lúc dự báo tình hình tiêu thụ có thể khó khăn.... Công tác hướng dẫn thông tin chính sách thị trường, hỗ trợ nhân dân chăm sóc quả vải thiều, đã được các ngành chức năng đặc biệt quan tâm. Sản xuất quả vải thiều theo hướng sản xuất hàng hóa tập trung; kỹ thuật sản xuất quả vải thiều an toàn theo tiêu chuẩn VietGap, GlobalGap được nhân dân áp dụng một cách khoa học và sáng tạo vào sản xuất.

- Công tác xúc tiến thương mại đặc biệt được chú trọng, quan tâm đổi mới và có tính chủ động cao trước những biến đổi do dịch covid-19, phù hợp với bối cảnh thị trường có những diễn biến khó khăn, phức tạp. Do đó thị trường tiêu thụ trong nước và xuất khẩu tiếp tục giữ được ổn định. Vị thế và uy tín quả vải thiều Bắc Giang ngày một nâng lên, giúp giá trị quả vải ngày một gia tăng, công tác tiêu thụ ngày càng thuận lợi.

2. Khó khăn và tồn tại, hạn chế

- Mùa vụ thu hoạch quả vải thiều năm 2021 diễn ra đúng thời điểm Bắc Giang là tâm dịch của cả nước, cùng với đó, sản lượng quả vải thiều được dự báo cao nhất từ trước tới nay đã đặt ra nhiều những khó khăn, thách thức vô cùng lớn.

- Do ảnh hưởng của dịch Covid-19, lao động thời vụ từ các địa phương không thể đến địa bàn để phục vụ cho công tác thu hoạch, chế biến, đóng gói và sản xuất các dịch vụ phụ trợ (sản xuất đá cây, thùng xốp...). Do vậy, giá thành lao động trong hoạt động dịch vụ phụ trợ có cao hơn mọi năm, giá vật tư và một số dịch vụ phụ trợ tăng; giá cước vận chuyển tăng... Do đó, một số bộ phận nhân vùng vải đã chủ động thu hoạch phục vụ sấy khô tại chỗ.

- Tại một số thị trường nội địa có sức tiêu thụ lớn như: Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương, Đồng Nai bị ảnh hưởng do dịch Covid-19 nên một số chợ đầu mối bị đóng cửa hoặc hoạt động cầm chừng; Ngoài ra do phải cạnh tranh với rất nhiều loại trái cây cùng thời điểm, trong khi thời gian thu hoạch của quả vải ngắn chỉ trong khoảng trên 1 tháng nên tạo sức ép tiêu thụ quả vải thiều rất lớn.

- Năng lực trong việc tiếp cận, đàm phán, ký kết hợp tác để xuất khẩu quả vải thiều của doanh nghiệp, HTX của tỉnh nói riêng và trong nước nói chung sang các thị trường như Nhật Bản, Mỹ, Úc, EU, Trung Đông ... còn hạn chế.

Công tác đổi mới và tiếp nhận áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, đặc biệt khoa học công nghệ chưa phù hợp, tương xứng với tiềm năng hội nhập hiện nay. Việc nghiên cứu, áp dụng các giải pháp tiên tiến bảo quản vải thiều chưa được nhân rộng; chủ yếu xuất khẩu quả vải tươi, một số ít được chế biến đóng hộp, ép nước và sấy khô với sản lượng vẫn còn chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế.

- Chất lượng quả vải không đồng đều giữa các địa phương, dẫn đến biên độ giá bán vải thiều dao động lớn, một số khu vực vải có chất lượng chưa cao đã làm ảnh hưởng đến thương hiệu cũng như trong tổ chức sản xuất, cơ cấu diện tích vải thiều. Vẫn còn khoảng cách lớn trong việc triển khai kỹ thuật chăm sóc vải thiều giữa giữa các hộ và giữa các vùng trồng.

3. Một số bài học kinh nghiệm

Một là: Chủ động, quyết liệt, sáng tạo và có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị trong công tác hỗ trợ sản xuất, xúc tiến tiêu thụ nông sản nói chung và vải thiều nói riêng. Đặc biệt là sự quan tâm chỉ đạo kịp thời của Chính phủ, các bộ ngành Trung ương và các địa phương. Đặc biệt, Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công an, Bộ Thông tin và Truyền thông; Sự phối hợp, ủng hộ, chung tay chia sẻ của các tỉnh, thành phố trong cả nước; sự tin tưởng, đồng thuận của nhân dân với các cấp chính quyền trong tổ chức triển khai các hoạt động kết nối cung - cầu, kết nối giao thương và kết nối giữa vùng sản xuất với doanh nghiệp, thương nhân và các hệ thống phân phối, tạo môi liên kết chặt chẽ giữa các nhà: Nhà nước, nhà khoa học, nhà doanh nghiệp, nhà nông và nhà truyền thông; đồng thời, xác định rõ và xây dựng chiến lược phát triển dài hạn, công tác quy hoạch hợp lý, đồng bộ.

Hai là: Phải đặc biệt quan tâm, coi trọng chất lượng, phẩm cấp của sản phẩm, coi đây là yếu tố “sống còn” của sản phẩm; sản xuất sản phẩm an toàn, phù hợp với các phân khúc thị trường, đặc biệt hướng đến thị trường khó tính để khẳng định thương hiệu, gia tăng giá trị, sức cạnh tranh; đa dạng hóa thị trường, kênh phân phối, tiêu thụ theo cả chiều rộng lẫn chiều sâu; thường xuyên quan tâm ứng dụng công nghệ 4.0 để đổi mới phương pháp đóng gói theo quy chuẩn, bao bì, tem nhãn truy xuất nguồn gốc phù hợp với từng thị trường; ứng dụng công nghệ bảo quản, giảm tổn thất sau thu hoạch...

Ba là: Tăng cường phát triển mô hình hợp tác, nhân rộng mô hình nhóm hộ liên kết sản xuất và liên kết chuỗi giá trị; chú trọng hỗ trợ, nâng cao trình độ cho doanh nghiệp về khả năng tiếp cận, đàm phán, hợp tác... trên trường quốc tế, đảm bảo có đủ năng lực tham gia chuỗi cung ứng toàn cầu; thực hiện chuyển đổi mô hình sản xuất theo hướng chuyển từ sản xuất nông nghiệp sang kinh tế nông nghiệp; chuyển từ số lượng sang chất lượng có giá trị kinh tế cao. Có như vậy thì chuỗi sản xuất - chế biến - tiêu thụ mới bền vững.

Bốn là: Đi cùng với quá trình sản xuất thì cần làm tốt công tác dự báo thị trường; dự báo những khó khăn, thách thức, từ đó cần chủ động xây dựng

kế hoạch, đưa ra các kịch bản tiêu thụ cho từng loại nông sản và điều hành linh hoạt trong từng giai đoạn cụ thể để phân khúc thị trường một cách hợp lý, có như vậy mới có thể tiêu thụ tốt ở cả thị trường trong và ngoài nước.

Năm là: Chủ động, tập trung nguồn lực cho hoạt động xúc tiến thương mại; mở rộng thị trường, đa dạng hóa các kênh phân phối, tạo thị trường vững chắc cho sản phẩm vải thiều. Quan tâm công tác tuyên truyền, quảng bá sản phẩm ở thị trường trong và ngoài nước; các chính sách hỗ trợ, khuyến khích của nhà nước, chính sách biên mậu... một cách hợp lý được nhân dân đón nhận và đồng thuận trong quá trình triển khai thực hiện; trong đó: công tác tiêu thụ cần thực hiện đa phương thức, chú trọng đến thị trường nội địa với gần 100 triệu dân (*qua kinh nghiệm của việc tiêu thụ vải thiều vừa qua cho thấy, nếu thị trường trong nước mà được khai thác tốt có ý nghĩa rất quan trọng; năm 2021 trong bối cảnh rất khó khăn của dịch Covid 19 nhưng Bắc Giang đã tiêu thụ được trên 60% sản lượng vải thiều ở thị trường trong nước*). Cùng với đó, thực hiện đa phương thức trong việc bán hàng và khơi thông cả thị trường trong và ngoài nước; cũng như thực hiện bán hàng theo phương thức hiện đại trên nền tảng online, các kênh thương mại điện tử...

Sáu là: Chuẩn bị tốt các điều kiện hậu cần, logistic, kho bãi, điện, nước, ngân hàng... phục vụ trong quá trình tiêu thụ. Đồng thời, tích cực hỗ trợ thủ tục hành chính, hướng dẫn lập hồ sơ an toàn Covid-19 cho các phương tiện vận chuyển vải và nông sản đi tiêu thụ.

Bảy là: Sự tin tưởng, đồng thuận của người dân đối với chính quyền; Sự chủ động của người dân trong khâu tổ chức sản xuất, ứng dụng khoa học công nghệ, quy trình sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP, GlobalGAP tạo ra sản phẩm vải thiều an toàn có chất lượng tốt, mẫu mã đẹp, đồng đều và đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm; việc hoàn thiện, chuẩn hóa bao bì, tem nhãn và truy xuất nguồn gốc, công nghệ sơ chế, bảo quản đáp ứng tiêu chuẩn xuất khẩu sang các thị trường, đặc biệt là thị trường khó tính như: Mỹ, Nhật Bản... Đặc biệt, năm 2020 quả vải lần đầu tiên được xuất chính ngạch sang thị trường Nhật Bản, điều này khẳng định quả vải ngày càng được định vị thương hiệu tại một trong những thị trường khó tính nhất đã chấp nhận tin dùng. Đây là tín hiệu tốt để mở ra triển vọng xuất khẩu vào thị trường Nhật Bản và những thị trường khó tính khác cho những năm tiếp theo. Tiếp tục chú trọng mở rộng đăng ký mã vùng trồng, cơ sở đóng gói, xây dựng, phát triển và nâng cao thương hiệu từ đó đẩy mạnh liên kết từ sản xuất đến tiêu thụ sản phẩm, gia tăng giá trị, sức cạnh tranh trên thị trường, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường trong nước và quốc tế.

Tám là: Cuối cùng, một trong những bài học kinh nghiệm rất sâu sắc cho mùa vụ năm 2021 mà Bắc Giang nhận thấy, đó là: Sự quan tâm chỉ đạo sát sao, chia sẻ kịp thời của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Quốc hội, Chính phủ; các bộ, ngành Trung ương; sự phối hợp chặt chẽ, hỗ trợ của chính quyền các tỉnh, thành phố; sự sáng tạo, năng động, tích cực của cộng đồng doanh nghiệp; sự cố vũ, động viên, ủng hộ của các tổ chức, đoàn thể và người

dân cả nước; sự vào cuộc trách nhiệm của các cơ quan truyền thông, báo chí đã mang lại sự thành công cho cả vụ vải thiều năm 2021. Cũng chính sức lan tỏa từ sự thành công của vụ vải thiều, tỉnh Bắc Giang cũng đã tiêu thụ hết các loại nông sản khác, như: dưa 20.000 tấn, dưa 18.000 tấn, rau xanh 25.000 tấn và tới đây sẽ là sản phẩm gà, lợn, và một số loại trái cây ăn quả (nhãn, na, cam, bưởi...), các loại thủy sản, gia súc, gia cầm khác của tỉnh Bắc Giang cũng sẽ được áp dụng linh hoạt các kịch bản, phương thức sản xuất - tiêu thụ bền vững.

IV. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ NĂM 2022

1. Về tổ chức sản xuất và bảo quản sau thu hoạch

- Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chủ động phối hợp các cục, vụ, viện của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chỉ đạo các địa phương ứng dụng các tiến bộ kỹ thuật chăm sóc vải thiều theo hướng “chất lượng là giá trị sống còn” và theo hướng giá trị cao; tiếp tục duy trì ổn định tổng diện tích trồng vải thiều toàn tỉnh khoảng 28.100 ha; mở rộng diện tích theo tiêu chuẩn VietGap, Globolgap; mở rộng diện tích mã số vùng trồng cho các thị trường Mỹ, Nhật Bản, Trung Quốc...; ở những diện tích đã được cấp mã vùng, tiếp tục nghiên cứu nhân rộng mô hình sản xuất vải hữu cơ, coi đây là định hướng cho quả vải cho những năm tiếp theo. Tổ chức đánh giá, rút kinh nghiệm những tồn tại của mùa vụ năm 2021, sớm xây dựng kế hoạch sản xuất cho mùa vụ năm 2022.

- Sở Khoa học và Công nghệ tiếp tục phối hợp với các cơ quan chức năng của Trung ương, bảo hộ chỉ dẫn địa lý cho sản phẩm vải thiều tỉnh Bắc Giang tại các nước và thị trường tiềm năng khó tính trên thế giới; các doanh nghiệp triển khai ứng dụng công nghệ bảo quản tiên tiến nhằm phục vụ cho xuất khẩu vải thiều tươi đến các thị trường xa, khó tính và tiềm năng. Tham mưu với UBND tỉnh triển khai ứng dụng công nghệ bảo quản sau thu hoạch nhằm kéo dài thời vụ, nâng cao giá trị kinh tế.

2. Công tác xúc tiến tiêu thụ vải thiều

- Sở Công Thương cần đúc kết những bài học kinh nghiệm, chủ động nghiên cứu và xây dựng thực hiện đổi mới công tác xúc tiến tiêu thụ theo hướng kết hợp giữa hình thức trực tuyến và truyền thống, phù hợp với điều kiện, bối cảnh từng gia đoạn cụ thể; tăng cường công tác xúc tiến thương mại tại các thị trường tiềm năng, ứng dụng và phát huy có hiệu quả nền tảng xúc tiến thương mại điện tử và các hình thức xúc tiến tiêu thụ trên nền tảng số, hạ tầng internet.

- Sở Công Thương bám sát các Hiệp định FTA, AFTA, EVFTA... mà Việt Nam đã ký kết và có hiệu lực để tham mưu với UBND tỉnh chương trình xúc tiến thương mại cụ thể cho từng thời điểm, từng thị trường, nhóm khách hàng cụ thể; Tiếp tục chủ động phối hợp với Sở Công Thương các tỉnh, thành phố, các cục, vụ, viện của Bộ Công Thương để chủ động tiếp cận, tìm kiếm và mở rộng thị trường tiêu thụ, mở rộng kênh tiêu thụ trong và ngoài nước. Thường xuyên cập nhật các chính sách về xuất nhập khẩu, các quy định tại

các thị trường xuất khẩu tiềm năng để phổ biến, hướng dẫn cho người dân và doanh nghiệp; Tổ chức hội thảo chuyên đề về bao bì, tem nhãn, đóng gói kết hợp với Chương trình OCOP của tỉnh để thúc đẩy sản xuất, thu hoạch, đóng gói sản phẩm nhằm gia tăng giá trị kinh tế và tạo điều kiện thuận lợi trong tiêu thụ.

- Các huyện có vai thiêu bám sát Chương trình mỗi xã phường một sản phẩm của tỉnh để phối hợp với các doanh nghiệp, các hợp tác xã chủ động triển khai đóng gói, bao bì, tem nhãn hiệu hàng hóa, hình ảnh sản phẩm, từng bước chủ động tổ chức xúc tiến và hướng tới xã hội hóa trong lĩnh vực này.

- Các sở, ngành, UBND huyện, thành phố tiếp tục thực hiện cụ thể hóa chương trình hợp tác tạo liên kết chuỗi từ sản xuất đến tiêu thụ các sản phẩm hàng hóa chủ lực giữa thành phố Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh, thành trong cả nước.

3. Phát triển thị trường tiêu thụ

- Tiếp tục đổi mới phương pháp, đa dạng hóa kênh phân phối, tiêu thụ trên nguyên tắc lấy chất lượng sản phẩm làm cốt lõi; tăng cường các hoạt động xúc tiến tiêu thụ, thúc đẩy xuất khẩu chính ngạch và hình thành chuỗi sản xuất, tiêu thụ bền vững.

- Thị trường nội địa: Phải được quan tâm chú trọng hàng đầu, tiếp tục mở rộng, phát triển thị trường nội địa, hướng đến mọi người dân đều được tiếp cận, thưởng thức trái vải tươi ngon của Bắc Giang, đồng thời, tạo sức tiêu thụ ổn định, phấn đấu năm 2022 giữ ở mức tỷ trọng chiếm 60% tổng sản lượng. Ngoài các kênh phân phối hiện đại và thị trường truyền thống có sức tiêu thụ lớn, tại hệ thống bán lẻ, đưa quả vải đến những khu vực vùng sâu, vùng xa trên cả nước. Tiếp tục quan tâm ứng dụng, đẩy mạnh tiêu thụ trên nền tảng online, các sàn thương mại điện tử ... theo xu hướng sản xuất, tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp phát triển theo hướng kinh tế số.

- Thị trường xuất khẩu: Tiếp tục giữ vững thị trường xuất khẩu truyền thống, đặc biệt là thị trường Trung Quốc, thúc đẩy tăng dần sản lượng xuất khẩu sang thị trường Nhật Bản, EU, Mỹ, khu vực Đông Nam Á, khu vực Trung Đông... vào những năm tiếp theo, theo hướng đa dạng thị trường, giảm thiểu nguy cơ và tăng giá trị sản phẩm xuất khẩu. Đồng thời, quan tâm xác định xây dựng chất lượng phục vụ các thị trường đều có yêu cầu nghiêm ngặt về chất lượng, tem nhãn, truy xuất nguồn gốc như nhau. Từ đó triển khai các giải pháp đồng bộ trong công tác xúc tiến thương mại, kết nối tiêu thụ, mở rộng thị trường tiêu thụ vai thiêu sang các thị trường mới; chú trọng vào xuất khẩu vai thiêu đóng gói, chế biến có giá trị gia tăng cao.

4. Các công tác khác

- Các sở, ngành đẩy mạnh triển khai các nhiệm vụ chuyên môn gắn vai trò, trách nhiệm của ngành để hỗ trợ các địa phương phát triển sản xuất và tiêu thụ vai thiêu.

- UBND huyện, thành phố tổ chức thực hiện tốt Chiến lược phát triển nông nghiệp tỉnh Bắc Giang đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2035; cơ chế, chính sách đặc thù khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn giai đoạn 2019 – 2025 và Chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp; Làm tốt công tác quản lý thị trường phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, đảm bảo chất lượng an toàn, phục vụ tốt nhu cầu của nhân dân.

- UBND huyện Lục Ngạn có kế hoạch tuyên truyền tạo sự đồng thuận trong nhân dân trong việc xây dựng uy tín địa phương, thương hiệu vải thiều bền vững, đáp ứng nhu cầu phát triển trong tình hình mới. Triển khai thí điểm kết hợp sản phẩm du lịch sinh thái gắn với mùa thu hoạch vải thiều và các sản phẩm nông sản khác.

V. MỘT SỐ ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Đối với các Bộ, ngành Trung ương

- Đề nghị Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tiếp tục quan tâm, chỉ đạo các cơ quan chuyên môn hỗ trợ tỉnh Bắc Giang triển khai áp dụng các biện pháp kỹ thuật canh tác tiên tiến, tăng năng suất, chất lượng đảm bảo đủ điều kiện, tiêu chuẩn xuất khẩu sang những thị trường tiềm năng, khó tính; tiếp tục hỗ trợ ứng dụng công nghệ bảo quản sau thu hoạch phù hợp, đáp ứng tiêu chuẩn xuất khẩu; mời gọi, giới thiệu các doanh nghiệp có thế mạnh về công nghệ chế biến quan tâm đầu tư dây truyền, công nghệ, nhà máy chế biến ngay tại vùng trồng của tỉnh. Đồng thời, tiếp tục đàm phán mở rộng thị trường xuất khẩu quả vải thiều chính ngạch sang các thị trường mới.

- Đề nghị Bộ Công Thương tiếp tục hỗ trợ tỉnh Bắc Giang kết nối, quảng bá, tiêu thụ vải thiều ở cả thị trường trong và ngoài nước, thông qua các hoạt động xúc tiến thương mại. Các Cục, vụ và các cơ quan Thương vụ ở nước ngoài thường xuyên quan tâm, làm cầu nối nắm bắt và phổ biến các chính sách về xuất nhập khẩu, các điều kiện tiêu chuẩn, thị hiếu tiêu dùng, hỗ trợ quảng bá, giới thiệu và kết nối tiêu thụ nông sản nói chung và quả vải thiều nói riêng đến với các thị trường quốc tế một cách rộng rãi; Hỗ trợ tiếp cận, cập nhật thông tin thị trường, các yêu cầu kỹ thuật, quy chuẩn, tiêu chuẩn nhập khẩu của từng thị trường thúc đẩy xuất khẩu được thuận lợi.

- Đề nghị các Bộ: Công an, Giao thông vận tải, Khoa học và Công nghệ, Thông tin và Truyền thông tiếp tục quan tâm hỗ trợ lưu thông, vận chuyển tiêu thụ thuận lợi cho vải thiều nói riêng và nông sản của tỉnh Bắc Giang nói chung cho năm 2021 và các năm tiếp theo.

2. Đề nghị các cơ quan truyền thông tiếp tục ủng hộ, đồng hành cùng chính quyền và nhân dân tỉnh Bắc Giang triển khai các chương trình phát triển kinh tế - xã hội nói chung, quảng bá thương hiệu vải thiều nói riêng. Thường xuyên thông tin, quảng bá về vùng cây đặc sản vải thiều Bắc Giang gắn với phát triển du lịch sinh thái, du lịch vùng vườn đồi.

3. Đề nghị UBND tỉnh, thành phố tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiêu thụ và xuất khẩu vải thiều. Phối hợp thực hiện liên kết vùng, kết nối

giao thương sản xuất tiêu thụ các sản phẩm nông nghiệp nói chung, vải thiều nói riêng. Hỗ trợ cung cấp thông tin thị trường, mở rộng thị trường; giới thiệu cho Bắc Giang các doanh nghiệp, thương nhân có tiềm lực đến đầu tư sản xuất, chế biến và tiêu thụ vải thiều nói riêng và sản phẩm nông sản nói chung.

Trên đây là Báo cáo Tổng kết công tác sản xuất, chế biến và tiêu thụ vải thiều năm 2021, phương hướng nhiệm vụ chủ yếu năm 2022. Tỉnh Bắc Giang trân trọng báo cáo và rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương, các tỉnh, thành phố trong cả nước, các cơ quan truyền thông, các doanh nghiệp, các thương nhân kinh doanh vải thiều nói riêng và nông sản nói chung trong và ngoài nước./.

Nơi nhận:

- Văn phòng Chính phủ;
- Ban Kinh tế Trung ương;
- Các bộ: Nông nghiệp và PTNT; Công Thương;
- TT Tỉnh ủy, TT HĐND tỉnh;
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh;
- Các đại biểu dự Hội nghị trực tuyến ngày 08/6;
- Các sở, cơ quan thuộc UBND tỉnh;
- UBND huyện, thành phố;
- VPUB tỉnh:
 - + LĐVP, các phòng, Trung tâm thông tin;
 - + Cổng Thông tin điện tử;
 - + Lưu: VT, KTTH.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Phan Thế Tuấn